

Eisen mbo-certificaat

Plannen van ondersteunende begeleiding en zorg

Code

C0069

Geldig vanaf

28-10-2021

Het mbo-certificaat is verbonden aan beroepsgerichte onderdelen van de kwalificatie:

Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg (Crebonr 25477, Niveau 4)

Bijlage bij het kwalificatiedossier:

Maatschappelijke Zorg (Gewijzigd 2016) (Crebonr 23181)

1. Algemene informatie

C1: Plannen van ondersteunende begeleiding en zorg

Indicatie studielast:

900

Beroepsvereisten

Nee

Toelichting

- Indien in een kerntaaktitel tussen haakjes (deels) staat, betekent dit dat uit de kerntaak van de kwalificatie waar het certificaat uit is voortgekomen, een selectie van werkprocessen is gemaakt, maar dat de kerntaaktitel gehandhaafd blijft.

- Indien in een kerntaak (en in de onderliggende werkprocessen) wordt gesproken van een beginnend beroepsbeoefenaar of een specifieke beroepsbeoefenaar, dient 'certificaathouder' te worden gelezen.

Beschrijving

Na het volgen van dit mbo-certificaat kan de medewerker in de gehandicaptenzorg ondersteuningsvragen van de zorgvrager inventariseren, een ondersteuningsplan opstellen, de werkzaamheden afstemmen en de geboden ondersteuning evalueren.

Scholingsbehoefte/Landelijke herkenbaarheid

De landelijke prognoses wat betreft het aantal toekomstige vacatures in de zorg leidt tot brede, creatieve werving van nieuwe medewerkers en activiteiten gericht op behoud van huidige medewerkers. Dit gegeven is landelijk door VGN (gehandicaptenzorg) en Actiz (ouderenzorg) onderkend, alsmede door de Tweede Kamer opgepakt en omgezet in moties die Leven Lang Leren structureel gaan borgen. Door dit beroepsgerichte onderdeel van de kwalificatie 'Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg' in te zetten kunnen zorg- en welzijnsmedewerkers op niveau 3 geschoold worden in het schrijven van een ondersteuningsplan en het afstemmen, plannen en evalueren van ondersteunende begeleiding en zorg. Voor niveau 3 medewerkers is dit een nieuwe uitdaging die ervoor zal zorgen dat er minder sprake is van vertrek uit de zorg. Dat is nodig omdat te veel medewerkers de zorg vroegtijdig verlaten.

Zelfstandige betekenis

Na het volgen van dit beroepsgerichte onderdeel van de kwalificatie 'Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg' is de medewerker in de gehandicaptenzorg direct inzetbaar voor het opstellen van een ondersteuningsplan en het afstemmen, plannen en evalueren van de ondersteunende begeleiding en zorg met alle betrokkenen. Door het professioneel uitvoeren van deze taken kan de medewerker een belangrijke bijdrage leveren aan het kunnen bieden van passende zorg en daarmee aan de kwaliteit van de zorg.

Doelgroep

Het scholingstraject is gericht op zorg- en welzijnsmedewerkers op niveau 3 die zich verder willen ontwikkelen. Het gaat om mensen die affiniteit hebben met het achterhalen en vastleggen van de ondersteuningsbehoefte van zorgvragers en het afstemmen, plannen en evalueren van de ondersteunende begeleiding en zorg.

Onderdeel van kwalificatie

Maatschappelijke Zorg (Gewijzigd 2016)
Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg 25477

2. Inhoud eisen mbo-certificaat

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg, B1-K1	Plannen van de ondersteuningsvraag van de cliënt , C1-K1
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt , B1-K1-W1	Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt , C1-K1-W1
Stemt de werkzaamheden af , B1-K1-W6	Stemt de werkzaamheden af , C1-K1-W3
Evalueert de geboden ondersteuning , B1-K1-W7	Evalueert de geboden ondersteuning , C1-K1-W4

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Bieden van zorg en ondersteuning in de gehandicaptenzorg , P3-K1	Plannen van de ondersteuningsvraag van de cliënt , C1-K1
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Stelt het ondersteuningsplan op , P3-K1-W1	Stelt het ondersteuningsplan op , C1-K1-W2

3. Uitwerking

C1-K1: Plannen van de ondersteuningsvraag van de cliënt

Complexiteit

De persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg beschikt over brede specialistische kennis en vaardigheden om zorg en ondersteuning te plannen voor cliënten van alle leeftijden met een of meerdere beperkingen. Bij deze cliënten komt vaak psychiatrische, psychosociale en/of gedragsproblematiek voor. Zij maakt gebruik van brede specialistische kennis, zoals kennis van doelgroepen en medische kennis, en combineert deze met specifieke planningsvaardigheden. Door de combinatie van kennis en vaardigheden en het ontwikkelen van aangepaste of nieuwe werkwijzen is ze in staat werkzaamheden te plannen en bekwaam uit te voeren zoveel mogelijk in aansluiting op de wensen en mogelijkheden van de cliënt(en).

De persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg werkt in complexe situaties waar veranderingen in het gedrag van de cliënt(en) en in (ondersteunings)vragen veelvuldig voorkomen. Dit doet een beroep op haar improvisatievermogen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg werkt in teamverband en solistisch. Zij zorgt zelfstandig, in afstemming met de cliënt en/of naastbetrokkenen, voor een passend ondersteuningsplan. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden. Ze stemt haar handelen af, handelt zelfstandig, lost knelpunten creatief op en zo nodig bespreekt ze knelpunten en mogelijke oplossingen met het (multidisciplinaire) team of haar leidinggevende. Wanneer nodig consulteert zij deskundigen.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- heeft inzicht in gezondheidsrisico's behorend bij de doelgroep
- heeft kennis van de meest voorkomende leer-, opvoedings- en gedragsproblemen bij cliënten, waaronder hechtingsproblemen, automutilatie
- heeft kennis van geriatrie
- heeft kennis van gezondheid, hygiëne en besmetting
- heeft kennis van preventie seksueel misbruik en preventie grensoverschrijdend gedrag
- heeft kennis van verslavingsproblemen in relatie tot de doelgroepen
- heeft brede kennis van sociale integratie
- heeft specialistische kennis van bij de doelgroepen voorkomende ziektebeelden, beperkingen, stoornissen, aandoeningen, comorbiditeit, functioneringsproblemen, behandelingen en bijbehorende gezondheidsrisico's
- heeft specialistische kennis van interprofessioneel en interdisciplinair samenwerken
- heeft specialistische kennis van methoden van gegevensverzameling
- heeft inzicht in de ontwikkeling en de verschillende levensfasen van cliënten en de levensvragen die hierbij een rol spelen
- heeft kennis van randvoorwaarden en ondersteuning die nodig is voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid van voorzieningen en media voor cliënten
- heeft specialistische kennis van de mogelijkheden voor gezond eten en drinken, bewegen, ontspanning en rust voor verschillende doelgroepen
- heeft specialistische kennis van de relatie tussen functioneren, activiteiten en participatie zoals beschreven in het ICF
- heeft specialistische kennis van de specifieke leer- en ondersteuningsbehoeften bij cliënten
- heeft specialistische kennis van het lichamelijk, verstandelijk en zintuiglijk functioneren en het sociaalemotioneel, adaptief en cognitief vermogen van cliënten
- heeft specialistische kennis van kwaliteit van bestaan, autonomie en empowerment
- kan brede kennis van communicatiemogelijkheden en -methoden toepassen (verbaal, non-verbaal, pre-verbaal en schriftelijk), passend bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt
- kan brede kennis van diversiteit en interculturele communicatie toepassen
- kan de visie op zorg toepassen in haar dagelijkse werkzaamheden
- kan kennis van de sociale kaart en maatschappelijke steunsystemen toepassen
- kan methodisch en systematisch handelen toepassen tijdens de beroepsuitoefening
- kan observatiemethoden en -technieken toepassen om informatie te achterhalen
- kan op de computer werken met zorginformatiesystemen
- kan sociaal vaardig optreden in functionele contacten

C1-K 1-W1: Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt

Omschrijving

De beroepskracht maatschappelijke zorg inventariseert de eigen kracht, mogelijkheden en ondersteuningsvragen van de cliënt door: gesprekken met de cliënt en naastbetrokkenen (het sociale systeem van de cliënt) te voeren, omgang met de cliënt tijdens

C1-K 1-W1: Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt

haar werkzaamheden, het uitvoeren van observaties en het raadplegen van diverse informatiebronnen zoals collega's en schriftelijke informatie. Ze stemt haar bevindingen zoveel mogelijk af met de cliënt en het (multidisciplinair) team en geeft relevante informatie die ze verkrijgt door aan het (multidisciplinair) team.

Resultaat

De beroepskracht maatschappelijke zorg heeft de ondersteuningsvraag geïnventariseerd door op een actieve en betrokken manier te luisteren naar de ondersteuningsbehoefte van de cliënt en/of naastbetrokkenen, te observeren en door diverse bronnen te raadplegen. Relevante informatie is bekend bij het (multidisciplinair) team.

Gedrag

De beroepskracht maatschappelijke zorg:

- toont belangstelling voor en betrokkenheid bij de cliënt en naastbetrokkenen;
- vraagt gericht door bij de cliënt en naastbetrokkenen om een duidelijk beeld te krijgen van de situatie, mogelijkheden, beperkingen, ondersteuningsvragen, wensen en verwachtingen van de cliënt en naastbetrokkenen;
- verzamelt actief vanuit diverse bronnen, relevante informatie over de cliënt
- bepaalt zorgvuldig de relevantie van gegevens.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Analyseren, Onderzoeken

C1-K 1-W2: Stemt de werkzaamheden af

Omschrijving

De beroepskracht maatschappelijke zorg stemt af en neemt deel aan voor de afstemming relevante overlegvormen. Zij stemt de werkzaamheden af met collega's, leidinggevende, met betrokkenen vanuit andere disciplines en vanuit (aanverwante) bedrijven/instellingen. Daarbij bespreekt zij de verdeling van de taken. Zij houdt rekening met mogelijkheden, eisen, prioriteiten, wensen, behoeftes en verwachtingen van betrokkenen en de daaruit voortkomende consequenties. Met behulp van de uitgewisselde informatie vormt zij een compleet beeld van de zorgverlening. Zij past haar aanpak aan als blijkt dat dit nodig is. Daarnaast bespreekt zij eventuele knelpunten in de werkzaamheden en zoekt naar mogelijkheden deze op te lossen.

Resultaat

Werkzaamheden onderling zijn afgestemd waardoor kwaliteit, continuïteit en eenduidigheid gewaarborgd zijn.

Gedrag

De beroepskracht maatschappelijke zorg:

- voert tijdig en regelmatig overleg met alle betrokkenen;
- staat open voor meningen, ideeën en feedback van anderen;
- formuleert duidelijke en haalbare doelen;
- streeft in gesprekken en tijdens overleg zonder moeite meerdere gespreksdoelen na;
- streeft doelbewust naar overeenstemming en voldoende steun voor besluiten;
- houdt rekening met de haalbaarheid van werkzaamheden in tijd en kwaliteit;
- bouwt professioneel aan de onderlinge band en een optimale samenwerking.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Relaties bouwen en netwerken, Overtuigen en beïnvloeden, Plannen en organiseren

C1-K 1-W3: Evalueert de geboden ondersteuning

Omschrijving

De beroepskracht maatschappelijke zorg evalueert de geboden ondersteuning en de vastgestelde doelen met de cliënt en betrokkenen. Zij gaat steeds na of de geboden ondersteuning nog actueel is en aansluit bij datgene wat nodig is. Zij rapporteert bevindingen, bijzonderheden en vervolgspraken in het cliëntendossier. Zij verzamelt periodiek en aan het eind van het proces relevante gegevens voor de evaluatie en analyseert deze. Zij bespreekt de gegevens uit de evaluatie met de cliënt, het (multidisciplinair) team en indien van toepassing met behandelaars, en gaat na of men tevreden is over het evaluatieproces. Op basis daarvan schrijft zij een (eind)evaluatieverslag of evalueert zij, indien dit gewenst is, mondeling met haar leidinggevende. In overleg voert zij, wanneer daartoe aanleiding is, gewenste veranderingen in de begeleiding- en/of zorgtaken door ter verbetering van de ondersteuning van de cliënt.

Resultaat

C1-K 1-W3: Evalueert de geboden ondersteuning

Resultaten van de ondersteuning en de mate van tevredenheid van de cliënt en naastbetrokkenen zijn vastgelegd en in overleg met cliënt en betrokkenen is zo nodig de ondersteuning bijgesteld.

Gedrag

De beroepskracht maatschappelijke zorg:

- vraagt actief en doelgericht naar de mening van de cliënt en andere betrokkenen over de geboden ondersteuning;
- neemt de tijd om te luisteren naar de ervaringen, ideeën en gevoelens van de cliënt en andere betrokkenen over de geboden ondersteuning;
- zoekt nauwgezet uit of de benodigde gegevens betrouwbaar, volledig en relevant zijn;
- formuleert de bevindingen mondeling en schriftelijk op een gestructureerde manier zodat evaluatiegegevens begrijpelijk en bruikbaar zijn;
- formuleert haalbare oplossingen voor het bijstellen van de zorg en begeleiding;
- hanteert in schriftelijke rapportages correcte taal, spelling en grammatica;
- analyseert beschikbare (cijfermatige en mondelinge) gegevens grondig en doet aanbevelingen.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Formuleren en rapporteren, Analyseren

C1-K 1-W4: Stelt het ondersteuningsplan op

Omschrijving

De persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg stelt voor en/of met de cliënt het ondersteuningsplan op. Ze consulteert collega's over mogelijke begeleidingsdoelen en -methodieken. Op basis van de verkregen informatie stelt ze samen met de cliënt de doelen voor de ondersteuning vast en kiest ze het soort activiteiten, de technologische hulpmiddelen en de vorm van begeleiding die bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen. Op basis van de wensen van de cliënt en de aandachtspunten van de collega's werkt zij het ondersteuningsplan uit met doelstellingen, activiteiten en evaluatiemomenten en -criteria. Ze legt het ondersteuningsplan ter instemming voor aan de cliënt en het (multidisciplinair) team, en indien van toepassing aan naastbetrokkenen. Ze licht het plan toe en motiveert gemaakte keuzes. Zo nodig stelt ze het plan bij.

Resultaat

Een passend, realistisch en professioneel ondersteuningsplan dat haalbaar is met de beschikbare (financiële) middelen en dat de instemming heeft van de cliënt en het (multidisciplinair) team en indien van toepassing van naastbetrokkenen.

Gedrag

De persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg:

- combineert effectief gegevens uit verschillende bronnen tot bruikbare informatie;
- analyseert nauwkeurig de verkregen informatie over de cliënt;
- vertaalt doelbewust, zo mogelijk samen met de cliënt, wensen en mogelijkheden van de cliënt naar concrete activiteiten en de inzet van technologische hulpmiddelen die aansluiten bij de leeftijd, achtergrond en ontwikkelingsfase van de cliënt;
- stelt, zo mogelijk samen met de cliënt, duidelijke en realistische doelen die aansluiten bij de mogelijkheden van de cliënt en de organisatie;
- formuleert duidelijk en kernachtig doelen, tijdspad, frequentie, aard van de ondersteuning, evaluatiemomenten en -criteria;
- plant activiteiten in het ondersteuningsplan realistisch in de tijd;
- bouwt het ondersteuningsplan op een logische en gestructureerde wijze op;
- hanteert in het ondersteuningsplan correcte taal, spelling en grammatica.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Analyseren, Plannen en organiseren, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten